

UDENRIGSMINISTERIET

DANIDA

DANMARKS
UDVIKLINGSSAMARBEJDE

EVALUERING AF DANIDAS OPLYSNINGSBEVILLING 2012-2016

EVALUERINGRESUMÉ

Februar 2017

Udenrigsministeriet afsætter hvert år midler til oplysning i Danmark om forholdene i udviklingslandene og om den danske deltagelse i udviklingssamarbejdet. Omkring en tredjedel af disse midler uddeles til formidlingsaktiviteter om udviklingslandene igennem Danidas Oplysningsbevilling.

For at belyse hvorvidt og hvordan Oplysningsbevillingens aktiviteter har bidraget til at udbrede kendskabet til og skabe forståelse for forholdene i udviklingslandene, iværksattes en evaluering af Oplysningsbevillingens arbejde.

Evalueringen analyserer en række udvalgte oplysningsindsatser og baseret herpå vurderer evalueringen, at Oplysningsbevillingen generelt er relevant og

hensigtsmæssig, og at bevillingen bidrager med relevante kvalitetsproduktioner, hvilket ses afspejlet i de mange priser, oplysningsaktiviteterne har modtaget i den evaluerede periode. Evalueringen peger dog på, at indsatserne har meget lidt fokus på dansk deltagelse i det internationale udviklingsarbejde.

Evalueringen finder også, at mange oplysningsindsatser har begrænset udbredelse og evalueringen anbefaler et fremtidigt fokus på udbredelse af oplysningsindsatserne til en større målgruppe.

Evalueringen er udført af konsulentfirmaet Verner Kristiansen ApS.

Danidas Oplysningsbevilling støtter formidlingsaktiviteter om udviklingslandene målrettet den danske befolkning. Sammen med Udenrigsministeriets egen oplysning og civilsamfundsorganisationernes projektrelaterede oplysning bidrager Oplysningsbevillingen til at udbrede kendskabet til og skabe forståelse for udviklingslandenes udfordringer og at oplyse om betydningen af den danske deltagelse i det internationale udviklingssamarbejde. Bevillingsgrundlaget er formuleret i Lov 555 om Danmarks deltagelse i internationalt udviklingssamarbejde, der beskriver bevillingens dobbelte formål.

Oplysningsbevillingen antager form af en ansøgningsbaseret pulje som uddeles af et eksternt Oplysningsudvalg bestående af ressourcepersoner med kendskab til og indsigt i det folkelige oplysningsarbejde generelt og særlig erfaring inden for de områder, som Oplysningsbevillingen støtter. Udenrigsministeriets kontor for

Public Diplomacy, Kommunikation og Presse (KOM) er sekretariat for udvalget.

Oplysningsudvalget behandler cirka 150 ansøgninger årligt, hvoraf cirka en tredjedel opnår støtte. Projekterne, der støttes af Oplysningsbevillingen, fordeler sig primært inden for tre hovedområder:

- Oplysningsprojekter generelt.
- Oplysning rettet specifikt mod undervisningssektoren.
- Oplysningsaktiviteter gennem tv-medierne (u-lands-tv-puljen).

Evalueringen omfatter den femårige periode 2012-2016 og kombinerer kvantitative metoder, såsom spørgeskema og kortlægning af bevillingsmønstre, med kvalitativ analyse med det formål at udfolde dilemmaer og finde inspiration til fornyelse af den fremtidige oplysningsindsats.

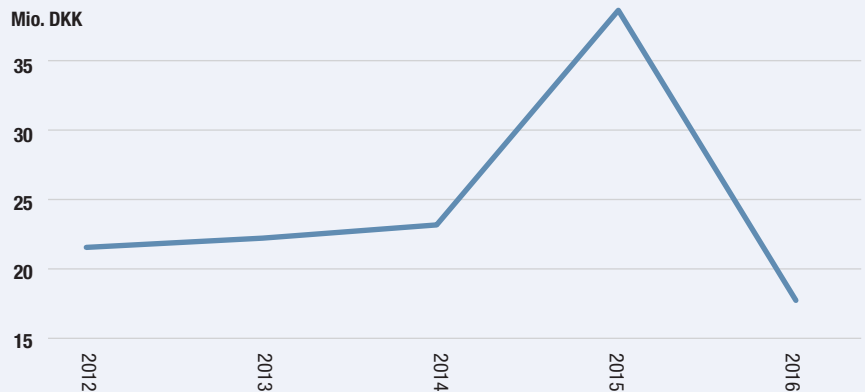
Evalueringen kortlægger over 300 projekter, der er tildelt støtte i perioden, og viser fordelingen af støtte på temaer, medier og målgrupper samt bevillingsstørrelse. For at komme mere i dybden med evidens og derved kunne sige noget meningsfyldt om relevans og resultater af indsatserne, ser evalueringen nærmere på ni formidlingsprojekter.

Konklusioner

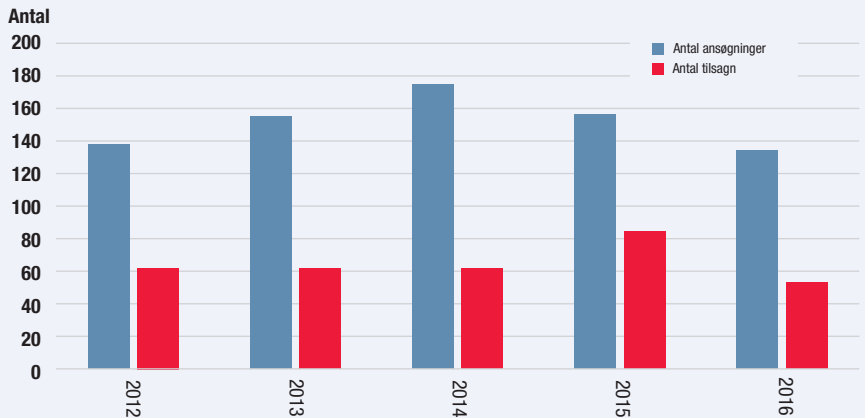
Evalueringen konkluderer overordnet, at Oplysningsbevillingen samlet set er relevant og hensigtsmæssig i forhold til lovens formål, men med sin betoning af det danske udviklingssamarbejde i dag ikke fremstår i fuld samklang med det paradigmeskifte i retning af globalt forbundne udfordringer og brede partnerskaber, der følger med de globale bæredygtighedsmål.

Oplysningsbevillingen i tal

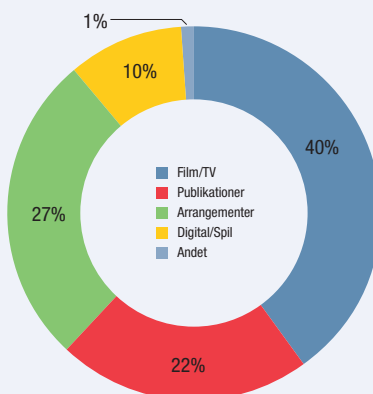
Oplysningsbevillingens budget i DKK

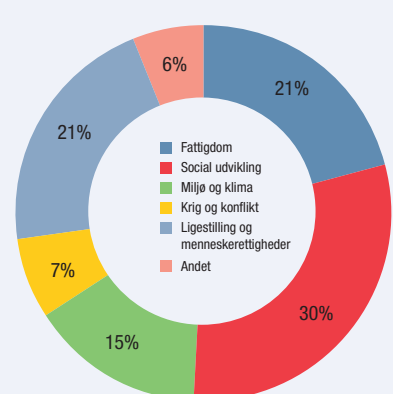
Antal ansøgninger og tilsagn

Tilsagn fordelt på medier i %

Tilsagn fordelt på temaer i %

Evalueringen dokumenterer, at der med kvalitetsproduktioner på afgrænsede indsatsområder er bidraget til øget forståelse for udviklingslandenes udfordringer, om end spredning af de støttede projekter kunne have været markant større.

Fokus på dansk deltagelse i det internationale udviklingssamarbejde viser sig at være forsvindende lille i Oplysningsbevillingens portefølje, i lyset af at de to formål er sidestillet i loven, der udstikker rammerne for Oplysningsbevillingen. Oplysningsbevillingen prioriterer indsatser, der oplyser om udviklingslandenes udfordringer, og det skyldes i følge Oplysningsudvalget fraværet af ansøgninger med fokus på at formidle dansk udviklingsbistand. Eneste undtagelse er evidens i et af de ni evaluerede projekter, der demonstrerer at oplysningsindsatsen har fremmet forståelsen for dansk udviklingssamarbejde hos Bilka-ansatte, der med støtte fra Oplysningsbevillingen har indgået et samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp om formidling af resultater fra Folkekirkens Nødhjælps indsats i Malawi.

Evalueringen konkluderer desuden, at en revision af Oplysningsbevillingens mandat er tiltrængt. Isoleret fokus på udviklingslande og udviklingssamarbejde virker utilstrækkeligt i lyset af de globale bæredygtighedsmål, der også omfatter udfordringer for Danmark og sætter udvikling i en langt bredere kontekst. En bredere, global tilgang rummer mulighed for at bringe flere vinkler i spil, herunder andre danske samarbejdsformer med udviklingslandene.

Både kohærens og effektivitet er faktorer, der ligger til grund for Oplysningsudvalgets vurdering af ansøgningerne. Evalueringen af de ni udvalgte indsatser peger imidlertid på, at indsatsernes markedsføringsstrategi ikke er tilstrækkelig i fokus, hverken når det gælder konkrete planer for udbredelse af materialer eller midler til gennemførelse heraf.

Bilkas ambassadørprogram

Med støtte fra Oplysningsbevillingen indgik varehuset Bilka og Folkekirkens Nødhjælp i 2013 i et samarbejde for at udbrede kendskabet til udviklingsspørgsmål i Malawi og skabe engagement samt indsamle midler til et sundhedsprojekt i Malawi. Et korps af medarbejdere fra varehusene stod for oplysning til kolleger og kunder og for en indsamling til projektet på baggrund af en grundigt forberedt besøgsrejse til Malawi.

Projektet roses bredt for dets brede fokus og succes med at fremme forståelsen for dansk udviklingssamarbejde, og projektet har opnået anerkendelse fra brancheinitiativet The Ressource Alliance og derigennem modtaget en pris i 2014 for mest 'Innovative Fundraising Campaign'.

Move-Eat-Learn projektet for skoleelever i Nairobi og Gentofte

Gennem støtte fra Oplysningsbevillingen har Gentofte kommune implementeret et nyskabende undervisningsprojekt, der indarbejder ulandsformidling og kulturmøde i de fire fag idræt, matematik, natur/teknik og madlavning. Igennem partnerskab og kontinuerlig dialog – eksempelvis igennem Skype med skoleelever fra en velhavende Nairobi-bydel – har tre Gentofte-skoler har danske og kenyanske elever fået viden om hinandens hverdag og forskelle og ligheder. Denne oplevelse har både trænet danske elevers engelsk og nedbrudt stereotype billeder af Afrika.

De ni udvalgte projekter som evalueringen kigger nærmere på, vurderes generelt til at have høj relevans i såvel valg af tema som formidlingstilgang. Høj relevans kommer til udtryk i valg af temaer som f.eks. rejseindtryk fra et overraskende moderne Vietnam; betydningen af personlige relationer i en forfatningsproces i Zimbabwe, som seerne får præsenteret som kammerspil med to nøgleaktører; og endelig danske skoleelevers mulighed for identifikation med unge ugandere, kenyanere, syrere og nepaleseres udfordringer med parforhold, uønsket graviditet og forelskelse. En lærer fremhæver særligt, hvordan materialet om unge og seksualitet i Syrien på en uventet måde viste sig relevant for ønsket om at formidle baggrunden for de syriske elever, der er kommet til den pågældende skole.

Omkostningseffektiviteten (efficiens) af de undersøgte projekter vurderes til gengæld som gennemgående utilfredsstillende med talrige eksempler på udbredelse af materiale langt under det forventede i ansøgningerne. Mange projekter opnår kun begrænset rækkevidde og når sjældent deres resultatmål.

Evalueringen konkluderer, at Oplysningsbevillingens institutionelle forankring i Udenrigsministeriet overordnet set sikrer en hensigtsmæssig udmøntning af bevillingen, men at justeringer er ønskværdige. Den overordnede positive vurdering af de eksisterende rammer baserer sig på, at den ansøgningsbaserede pulje giver mulighed for troværdig formidling, der har potentiale til at involvere en bredere kreds af danskere, og at forankringen i Udenrigsministeriet giver mulighed for

Evalueringsrapporten er udgivet af:
Udenrigsministeriet
Evalueringskontoret
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Danmark

Foto: Africa Reframed/Namsa Leuba

Den fulde evalueringsrapport kan
downloades fra internettet via
<http://danida-publikationer.dk>
eller evaluering.um.dk

For yderligere oplysninger,
kontakt venligst tlf. +45 33 92 10 83
eller eval@um.dk

synergi med netværk af nye aktører og
udenrigspolitiske dagsordener.

Anbefalinger

Evalueringen anbefaler at ajourføre
Oplysningsbevillingens navn samt sikre
en højere rotation af Oplysningsudval-
gets medlemmer og en mere strategisk
tilgang med en endnu større grad af
opsøgende arbejde for at sikre nytæn-
kning i puljen.

Evalueringen anbefaler desuden at
prioritere ansøgninger, der når bredere
ud til klart definerede målgrupper og
at sikre en passende balance mellem
støtte til nyskabende initiativer og
skærpede krav om dokumenterede
kompetencer og markedsføringsbudget.
Derudover anbefaler evalueringen at
indføre en minimumsgrænse på 250.000
kr. for ansøgninger stille større krav til
overvejelser og budget til markedsføring
af materialer og modeller samt planer for
ekstern effektmåling af indsatserne.

Endelig peger evalueringen på mulig-
heden for at støtte versionering af flere
produktioner på engelsk som middel til
bredere international anvendelse samt at
indføre en minimumsgrænse på 250.000
DKK for ansøgninger.

UDENRIGSMINISTERIETS KOMMENTARER

Udenrigsministeriet finder, at der er
præsenteret en god og gennearbejdet
rapport, og hilser evalueringens
anbefalinger velkommen. Det har været
nyttigt for Udenrigsministeriet at få
analyseret indsatsen og få dokumenteret
om puljemidlerne opfylder formålet og er
i takt med tiden.

Udenrigsministeriet noterer med
tilfredshed, at evalueringen konkluderer
at Oplysningsbevillingen samlet set
bidrager til at øge forståelsen i den
danske befolkning for udviklingslandenes
udfordringer og at Oplysningsbevillingen
generelt er relevant og hensigtsmæssig.

Udenrigsministeriet er enig i, at de
institutionelle rammer trænger til et
serviceeftersyn og vil iværksætte en
revisionsproces af Oplysningsbevillingens
mandat og organisatoriske rammer.